

Door op het linker icoon (schermbeeld) te klikken komt u op de site van de OWG.

Leeshulp

Programma om de leesvaardigheid van leeszwakke leerlingen te helpen vergroten.

Leeftijd: 6-12 jaar

Auteur: J. Boonstra

© 1995-2004

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	1
Inleiding	2
1. Het programma	3
Starten	3
Naam opgeven	3
Woordenlijst kiezen	4
Menu	4
De oefeningen	5
Halve woorden	5
Het Leesvenster	6
De Woordenpers	6
Memoryspel	7
Lezerstraal	8
Woord zoeken	9
Gloeiwoord	9
Groot en klein	10
Instellingen	11
2. Leraarmenu	12
Resultaten bekijken	12
Woorden bewerken	13
Nieuwe lijst maken	13
Een lijst verwijderen	13
Een woordenlijst wijzigen	13
Een woord toevoegen	14
Een woord wissen	14
Instellingen	14
3. OWG Central Unit, een centrale database	15
4. De spraaksynthese, ScanSoft® RealSpeak™	16
5. Systeemeisen	16
6. Taalkeuze	16
7. Installatie	16

Adres

OWG-Bureau BV
Postbus 1206
6040 KE ROERMOND (NL)

Fax : +31(0)475 - 333 866
Servicedesk : +31(0)475 - 355 850

Bereikbaar

Maandag, donderdag, vrijdag: 08.30 – 13.00 uur
Dinsdag: 08.30 – 12.00 uur
Woensdag: 13.30 – 16.30 uur

E-mail: helpdesk@bureau.owg.nl

E-mail: bureau@owg.nl

Bezoek ook www.owg.nl en www.owgthuis.nl

Inleiding

Met het programma Leeshulp kunt u het technisch lezen op een aansprekende wijze ondersteunen. Allerlei oefenvormen brengen de leerlingen ertoe spelenderwijs steeds beter te gaan lezen. In totaal zijn er acht verschillende oefenvormen te gebruiken. Binnen deze oefenvormen zijn ook nog verschillende instellingen mogelijk. Zo kunt u bijvoorbeeld een bepaald lettertype selecteren, de snelheid aangeven of de oefenvorm (lezen, typen of kiezen) bepalen.

Op een aantrekkelijke manier worden woorden uit AVI-lijsten, die u overigens ook zelf kunt aanmaken en wijzigen, aangeboden aan de leerling. Het programma kan door een remedial teacher of de eigen leerkracht samen met de leerling worden afgewerkt. Het komt vaak voor dat zwakke lezers minder gemotiveerd raken, juist omdat het allemaal zo moeilijk voor hen is. Dit programma zorgt ervoor dat de leesstof weer eens op een heel andere, maar didactisch goede manier, wordt aangeboden.

1. Het programma

Starten

Druk met behulp van de muis op Start.

Naam opgeven

In het volgende scherm kan de leerling zijn/haar groep kiezen en daarna zijn/haar naam. Deze namenlijst wordt actueel gehouden door de OWG Central Unit.

Klik op de knop Verder om verder te gaan.

Woordenlijst kiezen

Kies een Avi-niveau en daarna een nummer van een woordenlijst. De nummers van de lijst komen overeen met de nummers van de leesbladen uit de map "Speciale leesbegeleiding".

Klik daarna op de knop Verder

Menu.

Dan verschijnt het menuscherm:

Van hieruit kunt u de acht oefeningen van het programma starten, de instellingen ervan wijzigen, een andere woordenlijst kiezen of een andere leerling de beurt geven.

Indien u werkt met de spraaksynthese van Scansoft kun u hier ook aangeven of deze in het programma gebruikt moet worden. Is de spraaksynthese niet geïnstalleerd op uw pc, dan is deze optie niet zichtbaar.

De oefeningen.

De meeste oefeningen kunnen op de volgende drie manieren worden verwerkt.

- a. Het betreffende woord wordt hardop gelezen. Er is dan controle nodig door een begeleider of een andere leerling. Bij gebruik van de spraaksynthese wordt het woord hardop uitgesproken.
- b. Het betreffende woord aanklikken in een wisselrijtje van vijf woorden. Bij een correct antwoord wordt het betreffende woord ook nog uitgesproken.
- c. Het betreffende woord moet worden nagetypt. De nadruk ligt dan meer op het correct natypen dan op het lezen zelf. Is het woord correct nagetypt, dan wordt het uitgesproken indien de spraaksynthese op de pc geïnstalleerd is.

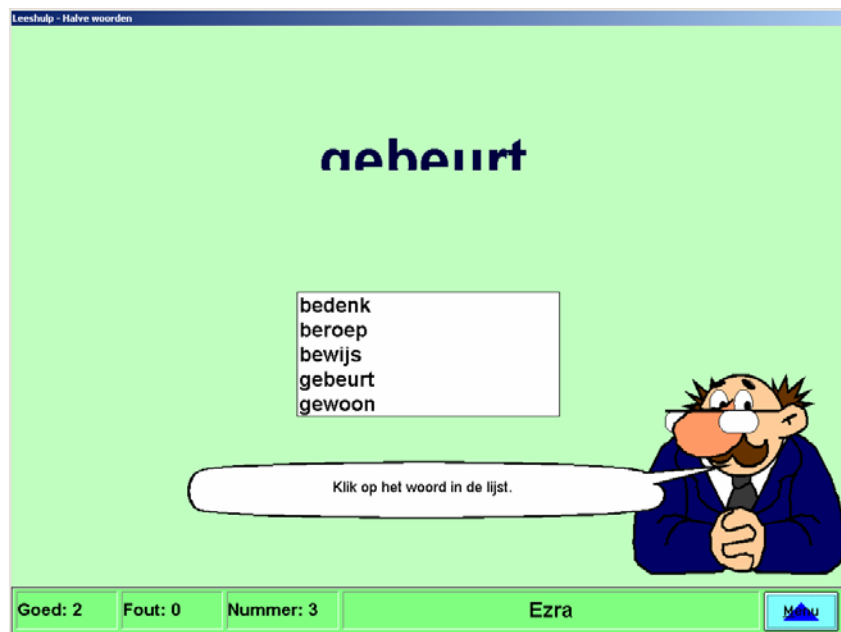
De manier van verwerken kunt u per oefening instellen.

Wellicht kunnen de wat oudere kinderen zelf deze instelling aanpassen. De instellingen worden per kind, per oefening bewaard.

Ook de leestijd of het tempo waarmee een woord voorbijkomt is per oefening in te stellen. Bovendien kunt u bij de instellingen het lettertype en de lettergrootte van het te presenteren woord vaststellen.

Halve woorden

De leerling moet een gedeeltelijk afgedekt woord lezen en uit een rijtje van vijf woorden lezen, aanklikken of typen.

Zwakke lezers worden bij deze oefening gedwongen met de grootste aandacht naar de woorden te kijken.

Na elk verwerkt woord is er de keuze om verder te gaan met de groene knop Verder of te stoppen via de blauwe knop Menu.

Het Leesvenster

Een woord dat door een venster schuift moet worden gelezen, gekozen of getypt. Hierbij krijgt de leerling steeds een deel van het woord een korte tijd te zien.

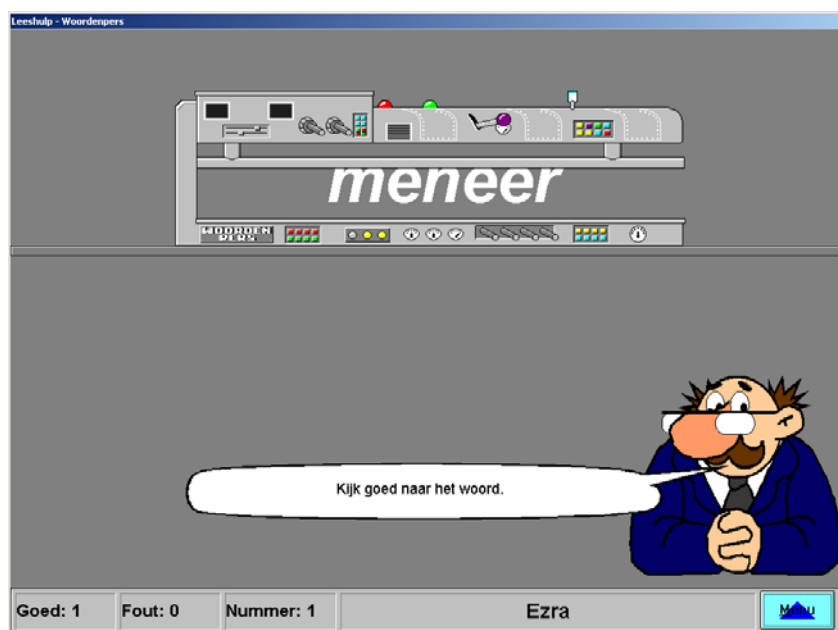

De breedte van het leesvenster is in te stellen bij de instellingen.

Na elk verwerkt woord is er de keuze om verder te gaan met de knop Verder of te stoppen via de knop Menu.

De Wordenpers

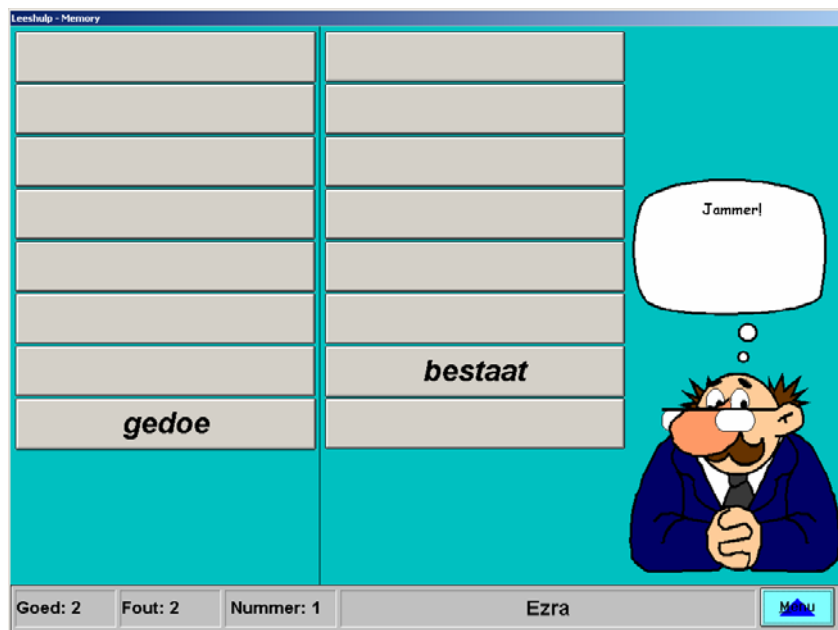
Een woord moet gelezen, gekozen of getypt worden, nadat het door een machine platgedrukt is. De leerling heeft hierbij een beperkte tijd om het woord te lezen

Na elk verwerkt woord is er de keuze om verder te gaan via de knop volgende of te stoppen via de knop menu.

Memoryspel

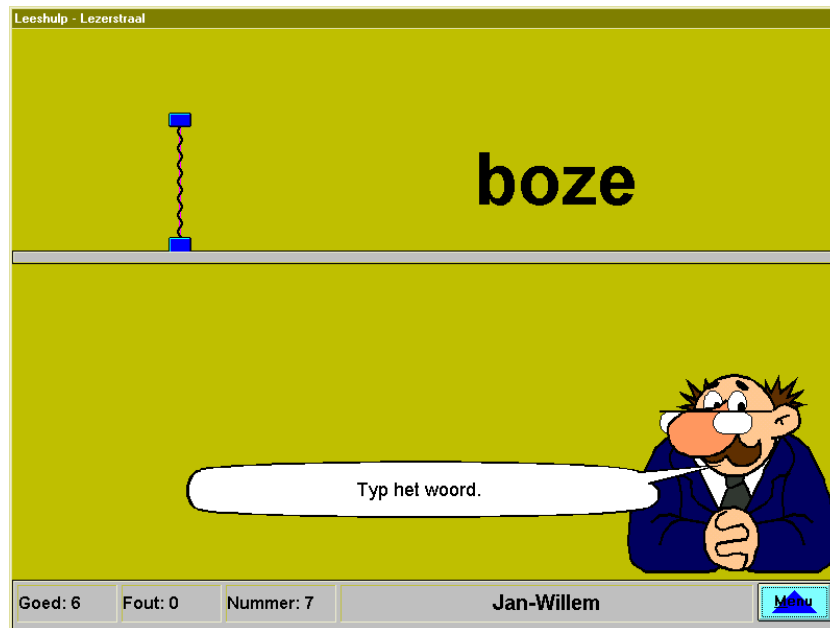
Twee dezelfde woorden moeten bij elkaar worden gezocht.

Op het scherm staan twee kolommen van 10 woorden. Een woord uit de eerste kolom moet worden aangeklikt, daarna één van de tweede kolom (of andersom). Zijn de twee woorden hetzelfde, dan verdwijnen de twee balken. Het is steeds mogelijk om te stoppen via de knop Menu. De aangeklikte woorden worden uitgesproken als de spraaksynthese geïnstalleerd is.

Lezerstraal

Een bewegend woord moet worden gelezen voor het de 'straal' raakt.

Bij deze oefenvorm is van belang dat de leerling al een redelijke typvaardigheid heeft, anders wordt de oefening in plaats van een lees oefening een typoefening. Na elk verwerkt woord is er de keuze om verder te gaan met de knop Verder of te stoppen via de knop Menu.

Woord zoeken

Bij deze oefening is er ergens op het scherm een woord verstopt. Het woord is alleen te zien in het kleine lichtgroene vakje. De leerling moet dit lichtgroene vakje over het scherm bewegen om het woord te kunnen ontdekken. Zodra de muisknop wordt losgelaten, kan het woord op een van de drie manieren worden verwerkt. (lezen, kiezen of typen)

Verder naar het volgende woord door op de groene knop Verder te klikken of terug naar het menu door de knop Menu te klikken.

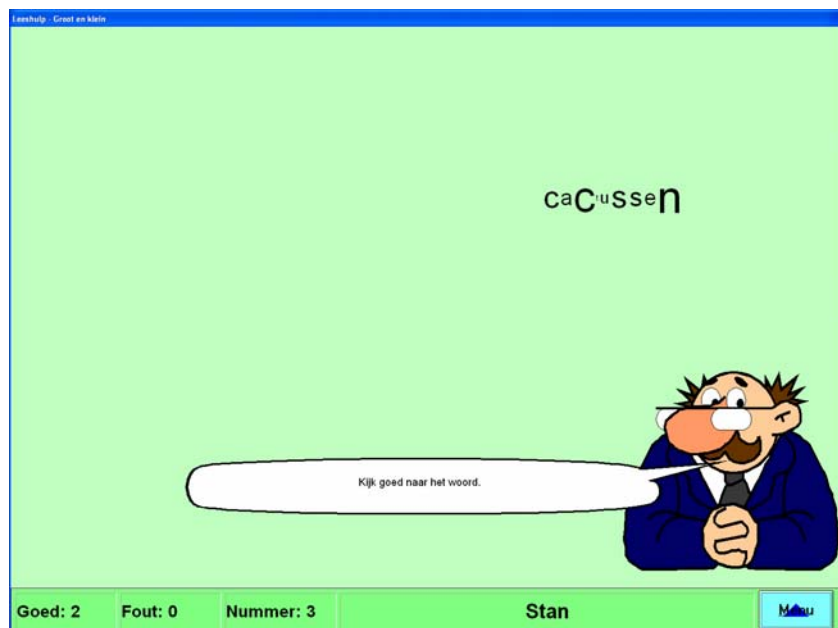
Gloeiwoord

In deze oefening lichten de letters van het woord even geel op in het donkere scherm. Het woord moet weer gelezen, gekozen of getypt worden.

Groot en klein

Een woord wordt gepresenteerd met grote en kleine letters door elkaar. Door de variatie in lettergrootte worden de leerlingen gedwongen beter te kijken. Ook hier zijn weer de oefenvormen lezen, kiezen of typen.

Instellingen

Klikt u in het menuscherm op de knop Instellingen, dan komt u terecht in het volgende scherm:

Hier kunnen de instellingen gemaakt worden voor een kind dat op dat moment met leeshulp bezig is.

(Om vooraf de instellingen te maken voor een aantal kinderen of een hele groep kunt u kiezen voor Ctrl+L in het namenscherm. U komt dan in het leraarmenu. Verderop in de handleiding staat dit beschreven.)

De instellingen worden per kind bewaard.

Links staan op de knoppen de acht verschillende oefeningen.

Klikt u een van deze knoppen aan, dan kunt u voor dit onderdeel de instellingen bepalen:

- a. Het lettertype, de grootte ervan en de opmaak (vet en/of schuingedrukt)
In het grote witte vak eronder kunt u zien hoe het woord er op het scherm uit gaat zien.
- b. De snelheid, kijktijd, woordbedekking, breedte leesvenster of de afstand tot de lezerstraat, afhankelijk van het gekozen onderdeel
- c. De manier van verwerken (oefenvorm).
Lezen: het woord hoeft alleen hardop te worden gelezen
Kiezen: het woord moet worden aangeklikt in een rijtje van vijf woorden
Typen: het woord moet (foutloos) worden nagetypt.

2. Leraarmenu

Door in het namenscherm Ctrl+L te toetsen komt u in het leraarmenu.
U kunt nu kiezen tussen Resultaten bekijken, Woorden bewerken en Instellingen.

Resultaten bekijken

De resultaten worden per groep bewaard.

Datum	Naam	Onderdeel	Woordlijst	Niveau	Opdr.	Goed	Fout	Tijd
19-12-2002	Lonneke	Woordenpers	avi5 nr 30	5	48	0	4	0.21
19-12-2002	Lonneke	Woordenpers	avi5 nr 30	5	48	4	0	0.24
14-01-2003	Jan-Willem	Halve woorden	avi4 nr 15	3	60	2	0	1.51
14-01-2003	Jan-Willem	Woordenpers	avi4 nr 15	5	2	1	0	1.25
14-01-2003	Jan-Willem	Memory	avi4 nr 15	3	10	1	4	2.11
14-01-2003	Jan-Willem	Lezerstraat	avi4 nr 15	3	60	6	0	0.27
14-01-2003	Jan-Willem	Woorden zoeken	avi4 nr 15	0	60	0	0	1.09

Door op een van de kolommen datum, naam, onderdeel, woordlijst, opdracht, goed fout of tijd te klikken wordt de hele lijst gesorteerd op het geklikte onderdeel.

U kunt de hele lijst afdrukken of, wanneer u een of meer regels heeft geselecteerd, worden alleen de geselecteerde regels afgedrukt.

Geselecteerde regels kunnen ook worden verwijderd door op de knop Wissen te klikken.

Terug naar het menu door op Menu te klikken.

Woorden bewerken

U kunt de woordlijsten naar eigen inzicht (en methode) aanpassen.

Klik eerst op een AVI niveau.

Nieuwe lijst maken

Klik op de knop Nieuw. De nieuwe lijst krijgt automatisch een nummer en komt onderaan in de rij te staan. U kunt daarna in de volgende kolom Woorden de woorden gaan typen. Typt u een woord, gevolgd door Enter, dan wordt het woord aan de lijst toegevoegd.

Een lijst verwijderen

Selecteer de te wijzigen lijst in de kolom in het midden en druk daarna op de knop Wis lijst. Bevestig de verwijdering nogmaals.

Een woordenlijst wijzigen

Selecteer de te wijzigen lijst in de kolo. De woorden verschijnen dan in de kolom rechts. Klik met de muis op een te wijzigen woord aan. Het woord komt dan in de twee invulvakjes bovenaan te staan. Verbeter het woord, druk op de Enter-toets, verbeter daarna eventueel de uitspraak van het woord en druk opnieuw op de Enter-toets. Het veranderde woord wordt dan in de lijst opgenomen.

Een woord toevoegen

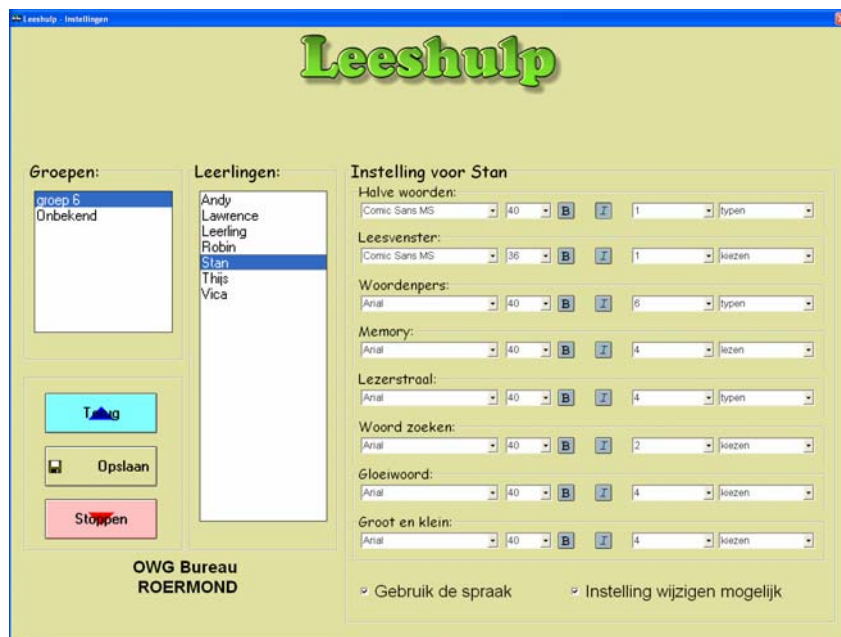
Elk woord dient in tweevoud te worden ingevoerd. In het bovenste invulvakje naast “Visueel” typt u het woord zoals het er op het scherm uit moet zien. Druk daarna op de Enter-toets, dan verschijnt hetzelfde woord in het invulvakje eronder. Bij de computers die werken met de spraaksynthese is er naast het woord auditief een knopje met een luidsprekertje. Klik daarop om te horen of het woord correct uitgesproken wordt. Wijzig eventueel een of meer letters of zet een spatie tussen de lettergrepen van het woord zodat de uitspraak beter klinkt. Is de uitspraak goed, druk dan weer op de Enter-toets, dan wordt het nieuwe woord in de lijst opgenomen.

Een woord wissen

Klik op een woord en daarna op de knop Wissen. Bevestig het wissen van het woord, daarna is het woord verdwenen.

Instellingen

Hier kunt u vooraf de instellingen maken voor de individuele leerling.

3. OWG Central Unit, een centrale database

Dit programma maakt gedeeltelijk gebruik van de OWG Central Unit. Hierbij worden alleen de namen ingelezen.

Een van de onderdelen van de OWG software is de centrale opslag van gegevens. De **OWG Central Unit (OCU)** - is een volgende stap om het **gebruik** van software te vereenvoudigen. Tot voor kort moesten nog alle namen van leerlingen en groepen per programma afzonderlijk door de leerkracht worden ingevoerd. Elke programmeur had zijn eigen idee over hoe dat moest gebeuren. Dat is ook zo met de presentatie van de resultaten. Het grote nadeel hiervan was dat bij het gebruik van veel verschillende OWG programma's telkens de namen opnieuw moesten worden ingevoerd. Bij enkele programma's bestaat al de mogelijkheid om leerlingnamen te importeren uit edex bestanden.

De OCU is een databasefaciliteit die met alle nieuwe programma's meegeleverd gaat worden en is ontstaan door de vraag uit het veld om leerlingennamen en resultaten op een eenvoudige manier toegankelijk te maken. Als OWG kennen we als geen ander dit probleem door het grote aanbod aan educatieve software. In deze databasefaciliteit worden één keer alle leerlingennamen ingevoerd. Dit kan door intypen of door het importeren vanuit edex bestanden. Is deze database eenmaal gevuld met leerlinggegevens, dan zullen alle nieuwe programma's hiervan automatisch gebruik maken. Ook de resultaten die leerlingen behalen, worden van een aantal programma's in deze OCU overzichtelijk per programma bijgehouden. Zo ontstaat er per leerling per programma een duidelijk overzicht van de resultaten van de leerling.

De resultaten van *het programma Leeshulp* worden (nog) niet in deze OCU bijgehouden; deze worden in het programma bijgehouden en gepresenteerd.

Het invoeren /inlezen van namen en groepen gaat bij *het programma Leeshulp* wel via de OCU.

4. De spraaksynthese, ScanSoft® RealSpeak™

Een van de onderdelen van de OWG software is de toevoeging van spraaksynthese. De OWG heeft in het verleden steeds gezocht naar mogelijkheden om de software voor een zo groot mogelijk "publiek" toegankelijk te maken. Bij sommige programma's komt dat tot uiting door aparte versies te ontwikkelen voor Nederland en Vlaanderen. Andere programma's werden raamwerkprogramma's die d.m.v. vullingen voor meerdere groepen inzetbaar zijn. Op het moment is de techniek zover dat de toevoeging van geluid aan educatieve programma's erg dichtbij komt: De ontwikkeling van spraaksynthese biedt mogelijkheden die ook toepasbaar zijn in de OWG software. Het geluid kan dan op 2 manieren van toegevoegde waarde zijn:

De opdrachten die de voortgang van het programma bepalen, zullen worden uitgesproken: "Klik nu op de groene knop" is nu ook te horen. Voor kinderen die auditief zijn ingesteld en voor kinderen die moeite hebben met het leesproces, zal dit een welkome toevoeging zijn. Zij kunnen zich zo meer concentreren op de inhoud van het programma.

Daarnaast zullen ook inhoudelijke elementen als plaatsnamen, woorden en sommen worden uitgesproken bij programma's waar dit wenselijk en functioneel is. Ook hier geldt weer dat van deze toevoeging van geluid aan de software, alle kinderen zullen profiteren, maar met name de kinderen die moeite hebben met het leesproces, waaronder dyslectische kinderen en kinderen met een visuele handicap.

De spraaksynthese wordt uitgeleverd als apart programma. Dit programma zal dan eenmalig op iedere computer die gebruik wil maken van de spraak, geïnstalleerd moeten worden (maximaal 30 computers). Elk OWG programma waarin de spraaksynthese is verwerkt kan dan dit aparte programma "aanspreken" waardoor de toevoeging van geluid wordt gerealiseerd.

Leeshulp heeft de mogelijkheid om gebruik te maken van de spraaksynthese. Als deze is geïnstalleerd, zal de spraaksynthese in het programma gebruikt worden. In het programma zelf kan de spraaksynthese dan nog eventueel uitgezet worden

5. Systeemeisen

Intel-Pentium III-/500 MHz-Processor (of gelijkwaardige AMD-Processor) of hoger.

128 MB RAM of hoger.

Microsoft Windows XP, Windows Millennium, Windows 2000, Windows 98 SE met IE 5.5 of hoger.

Creative Labs Sound Blaster 16 of gelijkwaardig.

6. Taalkeuze

In de OCU (Owg Central Unit) vindt u onder het menu EXTRA de optie 'Zet spraakmodule voor programma'. Hiermee kunt u de aangeven welke spraakmodule het betreffende programma moet gebruiken.

Het spreekt vanzelf, dat u moet beschikken over minimaal een spraakmodule van de OWG.

7. Installatie

Zie handleiding op cd-rom.